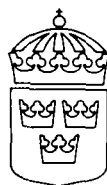

Jordbruksutskottets yttrande

1985/86:4 y

om gränsskyddet för trädgårdsnäringen

JoU
1985/86:4 y

Till skatteutskottet

Inledning

Skatteutskottet har genom beslut den 28 november 1985 berett jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över den del av proposition 1985/86:60 – om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa, m. m. – som gäller gränsskyddet för trädgårdsnäringen och över nio med anledning av propositionen väckta motioner samt – genom beslut den 11 februari 1986 – över fyra under den allmänna motionstiden i år väckta motioner, vilka berör frågor om gränsskyddet för trädgårdsprodukter.

Propositionen

Propositionen i nu aktuell del är resultatet av den översyn av tullskyddet för svensk trädgårdsnäring som riksdagen begärde i maj 1984 (SkU 1983/84:39, rskr. 277). Översynen har genomförts inom regeringskansliet och avsett ett tjugotal trädgårdsprodukter.

I propositionen (s. 10–12) uttalas att allmänna handelspolitiska skäl talar emot en generell förstärkning av gränsskyddet för svensk trädgårdsnäring. Beträffande några av de i översynen ingående produkterna anses emellertid en närmare redovisning av situationen vara motiverad. I anslutning härtill anförs (s. 12–16) sammanfattningsvis följande.

För *tomater* består det gällande gränsskyddet av en kombination av värde- och minimitullar. Till följd av en omfattande lågprisimport under sommarmånaderna är situationen sådan att en viss förstärkning av tullskyddet bör ske. Detta åstadkoms lämpligen genom att minimitullen på tomater höjs från 70 kr. till 100 kr. per 100 kg under tiden den 1 juli – den 30 september. Höjningen förutsätter förhandlingar inom ramen för GATT-avtalet och bör därför träda i kraft först efter särskilt förordnande av regeringen.

I fråga om *förädlade fruktträd* består gränsskyddet för närvarande av en värdetull. Med hänvisning till en kraftigt ökad lågprisimport från Ungern och ett därav föranlett behov av bättre statistisk övervakning bör importen bli föremål också för s. k. övervakningslicensiering.

Även beträffande *gul lök och vitkål* – produkter av stor betydelse för det svenska folkhushållet – är situationen sådan att det krävs bättre möjligheter till kontroll av importen. Därför bör statens jordbruksnämnd få i uppdrag att kvartalsvis rapportera importen till utrikesdepartementet. Sådan rapporte-

ringsskyldighet föreligger för närvarande – halvårsvis – för vitkål men inte för gul lök. JoU 1985/86:4 y

I vad avser gränsskyddet för *krukväxter, snittblommor och slanggurka* är läget sådant att några speciella åtgärder inte behöver vidtas.

Motionerna

Enligt motion 1985/86:213 av Alf Wennerfors (m) bör den föreslagna höjningen av tullen på tomater avslås. Samma yrkande finns i motion 1985/86:207 (yrkande 1) av Daniel Tarschys m. fl. (fp), i vilken dessutom föreslås (yrkande 2) att gränsskyddet för trädgårdsprodukter blir föremål för en allmän översyn, där större vikt ges åt konsumenternas önskemål och behov. En liknande inställning kommer till uttryck i motionerna 1985/86:Sk551 av Alf Wennerfors (m) och Sk568 av Hadar Cars och Christer Eirefelt (fp), i vilka föreslås utredningar syftande till mindre importrestriktioner. I motion 1985/86:208 av Bengt Harding Olson (fp) och Rolf Clarkson (m) framhålls att handelspolitiken bör verka för så få och låga tullar som möjligt och att därför initiativ bör tas i syfte att åstadkomma ett slopande av andra länders införselregleringar och en sänkning av EG:s tulltaxa för krukväxter.

Mot den frihandelsvänliga uppfattning som dessa motioner kan sägas företräda står flera motioner, i vilka görs gällande att de av regeringen föreslagna åtgärderna inte är tillräckliga för att trygga den svenska trädgårdsnäringen. Ett generellt bättre tullskydd på trädgårdsprodukter förordas sålunda i motion 1985/86:209 av Lars Werner m. fl. (vpk), och samma inställning kommer till uttryck i motion 1985/86:Sk556 av Karl Erik Olsson m. fl. (c). Även i motionerna 1985/86:210 av Stig Josefson m. fl. (c) och 215 av Ingvar Eriksson m. fl. (m) hävdas att mer ingripande åtgärder överlag är nödvändiga. I de två sistnämnda motionerna och flera andra finns yrkanden som tar sikte på ett bättre tullskydd för vissa bestämda produkter. I såväl de nämnda motionerna 210 och 215 (yrkandena 2–7, resp. 1–4) som i motionerna 1985/86:211 av Ingbritt Irhammar (c), 212 av Kaj Larsson m. fl. (s) och 214 av Gösta Andersson m. fl. (c, s, fp, m) framställs sålunda yrkanden som syftar till högre tullar eller längre tullperioder för en eller flera av de produkter som redovisas i propositionen.

Uppvaktningar

Utskottet har i ärendet uppvaktats av representanter för Kalmar–Ölands Trädgårdsprodukter, Trädgårdsnäringens riksförbund och Sveriges Frukt- och Grönsaksdistributörer.

Utskottet

Utskottet har vid flera tillfällen under de senaste åren betonat vikten av att åtgärder vidtas som vidmakthåller den svenska trädgårdsnäringen och stärker dess internationella konkurrenskraft. Enigheten har därvid varit allmän om att näringen bör stödjas inte bara finansiellt utan också genom

andra åtgärder, bl. a. forskning och rådgivning. Utskottet har i dessa sammanhang framhållit att det är angeläget att ta till vara också de möjligheter att stödja trädgårdsnäringen som en inom ramen för det handelspolitiska samarbetet lämplig anpassning av tullskyddet kan innebära.

Utskottet delar regeringens uppfattning att handelspolitiska skäl talar emot en generell förstärkning av tullskyddet. Mot den bakgrunden och med instämmande i vad regeringen i övrigt har anfört med anledning av den gjorda översynen finner utskottet att de föreslagna åtgärderna får anses vara med hänsyn till omständigheterna väl avvägda. Utskottet vill emellertid framhålla vikten av att regeringen och berörda myndigheter även i fortsättningen uppmärksammat följer utvecklingen på området och vid behov vidtar ytterligare åtgärder för att stärka den svenska trädgårdsnäringen.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

Stockholm den 11 mars 1986

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Arne Andersson i Ljung (m), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Lennart Brunander (c), John Andersson (vpk) och Bengt Rosén (fp).

Avvikande meningar

1. Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (c) samt John Andersson (vpk) anser att vad som har anförts i yttrandet under rubriken Utskottet på s. 2 och 3 bort ha följande lydelse:

Som anförs i propositionen är gränsskyddet för de svenska trädgårdsprodukterna i allmänhet lägre än det som våra närmaste handelspartner tillämpar. På vissa produkter är skillnaden t. o. m. anmärkningsvärt stor, och rimligen bör där vissa justeringar kunna ske. Sammantaget kan de åtgärder som regeringen föreslår inte anses vara tillräckliga för att motsvara de uttalanden som riksdagen gjorde i maj 1984 om angelägenheten av ett bättre tullskydd för trädgårdsnäringen. Enligt utskottets mening krävs till en början längre gående åtgärder för att skapa en rimligare konkurrenssituation för våra trädgårdsprodukter. I första hand bör det utrymme till justeringar som finns inom GATT-avtalet tillvaratas. I andra hand bör övervägas om inte en helt annan tullkonstruktion än den nuvarande bör införas. Det anförda innebär att utskottet ställer sig bakom de allmänna synpunkter på ett bättre gränsskydd för trädgårdsnäringen som framförs i motionerna 1985/86:209, 210, Sk541 och Sk556.

På kort sikt är det vidare nödvändigt att förbättra tullskyddet för vissa produkter. Utskottet ansluter sig härvidlag till vad som i motion 1985/86:210 anförs om ett bättre tullskydd för gurka, matlök, vitkål och snittblommor.

2. Lars Ernestam och Bengt Rosén (fp) anser att vad som har anförts i yttrandet under rubriken Utskottet på s. 2 och 3 bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör strävandena vara att konsumenterna i ökad utsträckning fritt skall få välja varor – även trädgårdsprodukter – efter vars och ens önskemål. Möjligheterna härtill begränsas av det gränsskydd som gäller på trädgårdsområdet. Det är därför viktigt att en ny översyn görs med syfte att tillgodose konsumenternas behov av och önskemål om färska trädgårdsprodukter året om till rimliga priser. Detta kan åstadkommas genom att fördyrande tullar och andra importrestriktioner på trädgårdsområdet slopas. Med det anförda ställer sig utskottet bakom motionerna 1985/86:207, Sk551 och Sk568. Enligt utskottets mening bör skatteutskottet föreslå riksdagen att avslå den föreslagna tullhöjningen på tomater och som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet i övrigt anför.

Särskilt yttrande

Arne Andersson i Ljung, Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (m) anför följande:

Moderata samlingspartiet vill verka för frihandel, som i längden ger den största välfärden. De undantag vi har accepterat gäller jordbruket. Ett gränsskydd har framstått som nödvändigt för att upprätthålla en produktionsnivå, som ger jordbruket en acceptabel lönsamhet och som i ett krisläge skall trygga vårt lands livsmedelsförsörjning. De flesta industriländer har för övrigt motsvarande skydd.

I vad gäller trädgårdsprodukter har vårt land av tradition haft låga tullar och framstår som mer frihandelsvänligt än t. ex. länderna inom EG, där tullar på dessa varugrupper är relativt höga. Inom EG förekommer dessutom ett kompletterande gränsskydd, referensprissystem, för att hindra extrem lågprisimport. När detta system träder i funktion, och förhindrar införsel av lågprispartier till EG, styrs ofta utbudet mot Sverige och kan vålla stora störningar på den svenska marknaden. Detta förhållande innebär en svårare konkurrenssituation för våra inhemska odlare.

Det är därför viktigt att regeringen i förhandlingar med EG försöker åstadkomma sänkningar av EG-tullarna på frukt och grönsaker och övriga trädgårdsprodukter enligt vad som framförs i motion 1985/86:208. Om framgång inte nås i dessa förhandlingar kan det bli nödvändigt att anpassa svenska tullar till EG:s nivåer för att åstadkomma rimliga konkurrensförhållanden i vårt närområde.

Det finns också anledning att notera att vår import av frukt och grönsaker vid rutinmässig kontroll visar sig innehålla betydligt mer restsubstanser från växtskyddsmedel än inhemsk produktion. Även restsubstanser från ämnen som sedan länge är förbjudna i Sverige förekommer vid kontrollen av importen. Detta kan knappast vara acceptabelt. Det kan också finnas anledning att sänka de gränsvärden vi nu accepterar vid import för att åstadkomma högre livsmedelssäkerhet. Den svenska produktionen, som normalt är helt eller nästan fri från restsubstanser, skulle då komma i ett rättvisare konkurrensläge.